

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishču:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošlj, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:
Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 " "
za trikrat . . . . . 9 " "
za več ko trikrat . . . 8 " "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upraviščno je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 28. jan.

Proračunski odsek.

Danes je proračunski odsek pričel z razpravami o državnem proračunu. Prva točka državnega proračuna je

cesarski dvor,

o kateri poroča bivši železniški minister dr. vitez Wittek ter predlaga, naj odsek odobri postavko v znesku 11.300.000 K.

Poslanec Malik se najprvo huduje, zakaj so odsotni ministri, katere nadomeščajo le razni uradniki. To je, nadaljuje Malik, preziranje odseka, oziroma ljudskih zastopnikov. Odločno pa naglašja, da je dober in lojalni monarhist. A to ga ne moti, da ne bi grajal uprave na najvišjem dvoru. Tako je menda mesto ravnatelja v dvorni lekarni prazno. Malik je menda štel tudi milijone, ki romajo v Rim, dočim stradajo Radeckega veterani. (Smeh.) — Gospod Malik gotovo ni čital, da je bilo dotično poročilo neresnično. Konečno predlaga Malik resolucijo, naj vlada primernim potom naprosi krono, da vso svoto prepusti za starostno zavarovanje. Z vso pravico mu je zaklical socialni demokrat Diamand: To je komedija!

Ker pa Malik dobro ve, da propade njegova »komedija«, nasvetoval je v drugi vrsti, naj se svota zniža za dva milijona kron. Posebno pa je zrastlel gospod Malik, ko je pravil odseku, da je bil njegov somišljenik bivši poslanec Hannich dne 14. t. m. obsojen radi razžaljenja Njegovega veličanstva, dasi je zbornica svoj čas odklonila njegovo izročitev sodišču.

Poslanec Wolf vpraša ministrskega predsednika, ki je med tem prišel v dvorano, ali je res cesar daroval svetemu očetu milijon kron povodom svojega ozdravljenja. Ako je to res, potem predlaga, naj se izdatki za najvišji dvor znižajo za milijon kron.

Socialni demokrat Seitz izjavi, da on in tovariši načeloma glasujejo proti tej postavki. Čudi pa se Malik in Wolfu, da ne zahtevata kot Vsenemka, naj se ta postavka sploh črta iz proračuna. Konečno predlaga, naj se črta vsa svota, ako ne

obvelja ta predlog, naj se zniža svota za dva milijona, katero je vlada dovolila s § 14. brez zakona. Govornik je tudi radoveden, kam gre vsa svota, ter zahteva pojasnilo o računskem zaključku.

Ministrski predsednik baron Beck odgovarja, da so bili izdatki za cesarski dvor leta 1870, 1879 in 1889 zvišani brez državnega zakona; leta 1903 pa je parlament dovolil proračunski provizorij in s tem tudi izdatke za najvišji dvor. Odločno izjavi baron Beck, da cesar ni dovolil svetemu očetu milijona kron ne iz državnih sredstev, ne iz svojega imetja; torej je odviše dotični Wolfov predlog. Kar se tiče poslanca Hannicha, ni vlada storila niti najmanjšega koraka, ampak je sodišče postopalo povsem prosto v svojem delokrogu.

Poslanec Klofač meni, da njegova obtožba ni obsodba, o kateri je govoril Malik, ne more primerjati s Hannichovo. Ta je pač izustil krono žaljive besede, on (Klofač) je pa le rekel na nekem shodu: Povsod v Makedoniji imajo svoje roke vmes frančiškani! Vsled teh besed je bil tožen žaljenja Nj. veličanstva.

Poslanec Wolf nasvetuje resolucijo, naj vlada cesarju priporoči pomiloščenje Hannichovo.

Baron Morsey in poročevalec Wittek se izjavita proti Wolfovemu predlogu, ker to vprašanje ne spada v proračunski, ampak v imunitetni odsek.

Seitzev predlog, naj se črta vsa postavka iz proračuna, je bil odklonjen z vsemi proti osim glasovom; za predlog je glasovalo šest socialnih demokratov, Malik in Wolf.

Drugi Malikov predlog, naj se svota zniža za dva milijona na 9.300.000 kron, je bil z glasovanjem po imenih odklonjen s 26 glasovi proti 9. Z večino glasov obveljala je tudi Wolfova resolucija za Hannichovo pomiloščenje.

Kabinetna pisarna.

Poročevalec dr. Wittek predlaga, naj ostane v proračunu znesek 176.531 kron. Obvelja brez razprave.

Državno sodišče.

Dr. Wittek poroča in predlaga, naj se določi svota 67.464 kron.

Dr. Conci utemelji in predlaga resolucijo, naj se vlada pri imenovanju članov

državnega in upravnega sodišča ozira tudi na nemške narodnosti. To zahtevo opravičujejo že praktične potrebe.

Poslanec Seitz izjavi, da socialni demokratje glasujejo za Concijevo resolucijo v nadi, da se bode vlada ozirala tudi na socialne demokratje.

Resolucijo podpira tudi rumunski poslanec dr. Onciul. Večina odobri postavko za državno sodišče in Concijevo resolucijo.

Ministrski svet in upravno sodišče.

Poroča dr. Wittek. Troški za ministrski svet iznašajo po proračunu 3.358.342 kron, in sicer za ministrsko predsedstvo 654.822 K, za dispozicijski zaklad 200.000, za vladne časopise 1.969.440, za kor. pisarno 709.230 kron. Dohodki pa iznašajo pri vladnih časopisih 2.011.940 kron, pri kor. pisarni 625.650 kron.

Dr. Korošec govori pri debati ministrski svet.

Omenja institucijo ministrov-rojakov ter izjavi, da je v teoretičnem oziru ta institucija za resortne ministre testimonium paupertatis, ker temelji na prepričanju, da resortni ministri nimajo zmožnosti ali ne dobre volje, da bi se pravično ozirali na zahteve kakega naroda ali kake dežele. Ker pa je enkrat vlada vpeljala rojake-ministre, je krivično, da imajo ravno najmočnejši narodi v ministrskem svetu svoje zastopnike, manjši narodi, ki so najbolj potrebni varstva, pa ne. V konstitucionalnem oziru je institucija ministrov-rojakov vplivala v tem smislu škodljivo, ker je vse nacionalne in politične zadeve vsled sveta ministrov-rojakov vzela resortnim ministrom in jih položila v roke ministrskega predsednika, ki vedno pogostejše odločuje kot zadnja instanca. Resortni ministri so postali sekcijski šefi ministrskega predsednika. Zato pa tudi novo vstopivši slovanski in krščanski ministri nimajo v ministrstvu nobenega vpliva. Mi imamo štiri slovanske ministre, dva odločno krščanska, a vpliva pa ni videti nikjer.

Zelo potrebno pa je tudi izvedeti, kak delokrog ima nemški minister-rojak Peschka. Dne 27. t. m. je bil v Gradcu in tamkaj je imel hujskajoč govor. Denunciral je Jugoslovane in Čeha, da hočejo lastne države ter navduševal nemške

uradnike, naj se nacionalno gibljejo. Kaj pomeni tako nacionalno gibanje nemških uradnikov, je nam predobro znano. Imamo žalostne izkušnje. Vrhutega je kot minister agitiral za šulferin in südmarko. Govornik omenja, kako zanaša südmarka nacionalno in konfesionalno nestrpnost na meje.

Nadalje je zahteval slovenske uradne časopise in ustanovitev tilialke korespondenčnega biroja v Ljubljani ter kritiziral nemoderno upravo in pristransko poročevanje uradnega korespondenčnega biroja. V tem smislu je stavil tudi dve resoluciji.

Za upravno sodišče

je določenih 818.302 K.

Poslanec d'Elvert nasvetuje, naj se pomnoži število poročevalcev pri upravnem sodišču, da bode moglo sodišče hitreje reševati razne, večkrat jako važne pritožbe.

Vitez Vuković prosi vlado, naj pospeši obljubljeno akcijo v povzdigo gospodarskih in kulturnih razmer v Dalmaciji. Osrednja vlada naj pa tudi poskrbi, da bode čimprej rešeno jezikovno vprašanje v Dalmaciji. Obširneje govori o dalmatinskih in bosanskih železnicah.

Poslanec Klofač je prečital jako obširno kritiko državne uprave v vseh posameznih vrstah narodnih, gospodarskih, finančnih, socialnih in političnih vprašanj s stališča radikalnega Čeha. Razprava se bode jako lepo in gladko čitala v časniku, v odseku pa ni vzbujala posebnih pozornosti. Pač pa je Klofač prvi danes razpravo obrnil na politično polje ter dal povod daljši polemiki.

Poslanec dr. Ploj je naglašal, naj vlada resno prične z narodno spravou tudi na jugu države, ker ovire niso tako težavne, kakor na Češkem. Govornik graja, da posamezne stranke pri vladi posredujejo ob imenovanjih raznih uradnikov. Ta razvada nekako pospešuje korupcijo med uradništvom. Vsak uradnik naj kot državljani prosto izraža svoje politično prepričanje, toda vedno le v gotovih mejah. Vlada pa je pravična in nepristranska ter imenuje uradnike vedno le z ozirom na dejanske razmere in potrebe.

Češki agrarec Stanek je grajal sedanjo vlado, češ, da je obljubila mnogo v korist prebivalstva, doslej pa le malo izvršila. Konečno je nasvetoval resolucijo, naj

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M.

(Dalje.)

VII. poglavje.

Salomonova cesta.

Zunaj jame smo se ustavili in zdelo se nam je, da smo otročji.

»Jaz grem nazaj,« je rekel Sir Henry.

»Zakaj?« je vprašal Good.

»Ker mi je prišlo na misel, da je to — kar smo videli — morebiti moj brat.«

To je bila nova misel in vrnili smo se v jamo, da se prepričamo o njeni resničnosti. Ker je bilo zunaj svitlo in so naše oči gledale le po snegu, za nekoliko časa nismo mogli prodreti teme v jami, kmalu pa smo se privadili te polteme in se približali mrtvi postavi.

Sir Henry je pokleknil in ji pogledal v obraz.

»Hvala Bogu!« je rekel in olajšano vzdihnil, »ni moj brat.«

Nato sem jaz stopil tja in pogledal. Truplo je bilo nekega vitkega moža srednje starosti, z orlovim nosom, kodrastimi lasmi in dolgimi črnimi brkami. Koža je bila popolnoma rumena in tesno napeta.

Obleka mu je bila razum nekih ostankov, ki so se zdeli, da so volnene hlače, odvezta, tako da je bila ta koščena postava gola. Okolu vratu je viselo razpelo iz rumene slonove kosti. Truplo je bilo trdo zmrznjeno.

»Kedo vendar more to biti?« sem rekel.

»Ali ne morete uganiti?« je vprašal Good.

Zmajal sem z glavo.

»No, stari Don, Josē da Silvestra, se veda, kedo drugi?«

»Nemogoče!« sem zasopel, »umrl je vendar pred tristo leti!«

»Rad bi vedel, kaj bi moglo prepričati, da ne bi ostal tukaj v teh okolščinah še tri tisoč let?« je dejal Good. »Samo, ako je zrak dovolj mrzel in kri se ohrani tako sveža — kakor novozelandski koštrun za vedno, in Bog vé, da je tukaj dovolj mrzlo. Solnce nikdar ne prisije semkaj, nobena žival ne pride v jamo, ki bi ga raztrgala ali pojedla. Brez dvoma je njegov suženj, ki ga omenja v pisanju, vzel njegovo obleko in ga zapustil. Sam ga ni mogel pokopati.« »Glejte, je nadaljevalo, se pripognil in pobral čudno oblikovano kost, ki je bila na koncu ostro ošpičena, »tukaj je ona kost, s katero je risal svoj zemljevid.«

Začuden smo gledali za trenotek in pozabili vzpričo tega izvanrednega in ka-

kor se nam je zdelo, na pol čudeznega prizora na svojo zadrego.

»Da, da,« je rekel Sir Henry, »in tukaj je mesto, kjer je dobil svoje črnilo,« in pokazal je na majhno rano na levi roki mrtvega moža. »Ali je kak človek kedaj videl kaj podobnega?«

Sedaj ni bilo nobenega dvoma več o stvari, ki me je popolnoma prestrašila, kakor moram priznati. Tamkaj je sedel mrtvi človek, čegar navodila, pisana pred stoletji, so nas privedla do tega mesta. Tukaj v moji lastni roki sem imel okorno pero, s katerim ga je napisal in tam okolu vratu mu je viselo razpelo, ki so ga poljubljale njegove umirajoče ustnice. Ko sem zrl tja, sem mislil v svoji domišljiji ustvariti si živo sliko celega prizora: potnik je umiral od mraza in lakote, in kljub temu poskušal, kako bi sporočil svetu veliko skrivnost, ki jo je odkril. Zdelo se mi je celo, da bi v njegovih ostro izraženih potezah skoro našel podobnost z onimi mojega prijatelja Silvestra, njegovega potomca, ki je pred dvajset leti umrl v mojih rokah, toda morda je bila to le moja domišljija. Na vsak način pa je sedel tamkaj, žalostno me opominjajoč na usodo, katere tolikrat doleti one, ki skušajo prodreti v neznano; in tamkaj bode morebiti sedel venčan v strašnem veličanstvu smrti še pozna stoletja in vzbujal občudovanje popotnikov kakor smo mi, ako pride zopet

kedo, da ga moti v njegovi samoti. Ta prizor nas je silno pretresel, tembolj, ker smo bili sami že tako blizu smrti.

»Pojdimo,« je rekel Sir Henry z nizkim glasom, »vendar počakajmo; dajmo mu tovariša,« in vzdignil je mrtvo truplo Hotentota Ventvōgela ter ga položil poleg starega Dona. Nato se je pripognil in z enim sunkom odtrgal razpelo, ki je viselo okoli vratu, kajti njegovi prsti so bili premrzli, da bi mogel poskusiti odvezati ga. Mislim, da ga ima še vedno. Jaz sem pa vzel njegovo pero, ki leži pred menoj, ko to pišem — včasih se tudi podpišem z njim.

Nato smo zapustili ta dva človeka, ponosnega belega moža minule dobe, in ubogega Hotentota, ki imata svojo večno stražo sredi večnega snega, zlezli iz jame na blagodejno solnce in nadaljevali svojo pot, radovedni, čez koliko ur bomo tudi mi sami njima podobni.

Ko smo hodili kake pol milje, dospeli smo do roba planote, kajti gora sama se ni vzdigovala ravno na sredi, akoravno se je iz puščave tako videlo. Kaj je ležalo pod nami, nismo mogli videti, kajti cela pokrajina je bila zavita v gosto jutranjo meglo. Kmalu pa so se višje plasti megle nekoliko razkadile in razkrile kakih petsto črvljev pod nami koncem dolge plasti snega zeleno trato, preko katere je tekel potok. Vendar to še ni bilo vse. Pri po-

vlada poskrbi, da se bodo vse stranke mogle pred upravnim sodiščem zagovarjati v svojem materinskem jeziku.

Zadnji današnji govornik dr. Kozlowski je našteval razne pritožbe glede na državno upravo. Zgodovina posameznega akta, ki roma od urada do urada, bila bi jako zanimiva in kratkočasna.

Trgovski nastavljenici.

Narodno gospodarski pododsek je sklenil na dr. Lichtov predlog, da se pododsek posvetuje o vsem kompleksu javnopravnih vprašanj.

Odbor nemške devetorice.

Načelnik nemškega ljudskega sveta za Češko je brzojavil nemški devetorici, da se naj avstrijski narodni svet ustanovi po političnih strankah in po pokrajinskih narodnih svetih. Dne 5. februarja se posvetuje devetorica z nemškimi člani proračunskega odseka in delegacije o proračunskih in o delegacijskih zadevah.

Gosposka zbornica.

Gospokozbornični člani so se večkrat pritoževali, ker ima gosposka zbornica malo sej in ker pridejo člani le malo-krat skupaj, da bi razpravljali o političnih zadevah. Da se to odpravi, se snidejo gospokozbornični člani enkrat na teden od 5. do 7. ure zvečer v zbornico in se zato napravi zanje čitalnica, ki bo podobna oni poslaniške zbornice.

DELEGACIJSKO ZASEDANJE.

Zunanje zadeve.

Odsek za zunanje zadeve ogrske delegacije je nadaljeval včeraj razpravo o proračunu zunanjega ministrstva. Nagy izjavlja, da je Aehrenthalovo poročilo nanj ugodno vplivalo, ker je minister prijazen Mažarom. Ogrji žele, da se ohrani trozvezja. Hollo pravi, da ga je pomirilo Aehrenthalovo poročilo. Ni pa zadovoljen, ker se premalo naglašajo samostojnost ogrske države. Graja, ker je sedež diplomatskega zastopstva edinole na Dunaju. Inozemstvo zato sodi, da Ogrska ni enakovredna Avstriji. Bakony graja, ker je avstro-ogrski pariški poslanik v nekem po »Revue de deux Mondes« objavljene članku rabil le izraz »avstrijska država« in grajal, da zahteva Ogrska na škodo monarhije vedno večje koncesije. Szivak graja, ker se nič ne stori proti demonstrativnim sprejemom rumunskih ogrskih državljanov v Bukarešti, saških v Berlinu in slovaških v Brnu in Pragi. Nato govore Saghy, Zichy in sekčni načelnik Eszterhazy. Saghy zahteva, da naj dobe poslaništva, konzulati in uradi poleg avstrijskega tudi ogrski grb in da naj visi poleg avstrijske tudi ogrska zastava. Predsednik grof Zichy se pridruži Saghyju. Poročevalec grof Thoroczka pozdravlja, ker morajo konzulski elevi bivati poleti nekaj časa v ogrskih mestih, da se nauče ogrskega jezika. Odsek odobri proračun ministrstva za zunanje zadeve.

Balkan. — Avstrija in Rusija. — Rumunija. — Maroko.

Minister Aehrenthal naglašajo med razpravo: Revolucijsko stremenje v Makedoniji in krvava nasilstva turških čet sta privedla Avstro-Ogrsko in Rusijo, da sta zavzeli stališče, ne da bi se po nepotrebnem vtikali v turške notranje zadeve. Vsa akcija ima namen, da brani kristjane. Dosegli smo le relativen uspeh. Makedonski kristjani pod vplivom raznih voditeljev nočejo, da se izboljšajo razmere, ker ho-

toku je ležala deset do petnajst glav broječa tropa velikih antilop, ki so se solnčile v jutranjem solncu — v tej daljavi nismo mogli natančno razločiti, katere vrste so bile.

Ta pogled nas je navdal z neizrekljivo radostjo. Tamkaj je bilo živeža v obilici, samo ako bi ga mogli dobiti. Živali so se nahajale celih šest sto korakov daleč, streljaj, na katerega se človek ne more zanesti.

Nemudoma smo se posvetovali, ali bi kazalo zalezovati divjačino, vendar smo končno opustili to misel. Ker bi začeli z vetrom, ni bila stvar ugodna za nas, in dalje je bilo gotovo, da nas živali zapazijo na snegu, ki bi ga morali prekoračiti, in tudi ako bi bili še tako oprezní.

No, potem moramo pač poskusiti od tam, kjer smo,« je rekel Sir Henry. »Katero puško vzamemo, gospod Quatermain, dvocevke ali winchesterske repetirke?»

To je bilo važno vprašanje. Winchesterke — katerih smo imeli dve, ko je Umbopa nosil ono ubogega Ventvogelna in svojo — so bile naravnane na tisoč korakov, dvocevke pa samo na tri sto in petdeset korakov, in streljanje preko te daljave je bilo zelo negotovo. Na drugi strani pa je bilo bolj gotovo, da žival pade, ako jo zadene kroglica te puške. Kočljiva

čejo doseči svoje namene. Nekateri odbori žele samostojno Makedonijo, drugi, da se razdeli med sosedne države. Radikalni socialisti in anarhisti pa delajo le na splošni nered. Čete zavirajo akcijo. Vele-vlasti naj ne zapuste mürzšteškega programa, ki naj se izpopolni. Nevarno bi bilo ga zapustiti ali pa imenovati glavnega guvernerja. Delovanje čet bi morali omejiti turški vojaki. Turčija ustanavlja brigado, ki naj bi se borila s četami. Avstro-Ogrska in Rusija sta odločno zahtevala, da Turčija bolj odločno nastopi proti četam. Rumunska vlada dela na dobre razmere z našo državo. Odločno zavrača opombo, da se z Dunaja po avstrijski državi dela proti Ogrski. Članek pariškega poslanika ni imel Ogrski sovražne ali razžaljevi osti. Sekčni načelnik Eszterhazy naglašajo, da se Avstro-Ogrska ne sme grajati, ker podpira v Maroku politiko prostih duri. Diplomacija ne misli napravljati Franciji težkoč v Maroku.

Mornariški odsek.

V mornariškem odseku ogrske delegacije utemeljuje admiral Montecuccoli mornariški proračun. Lani je znašal 45, letos pa 57 milijonov kron, a moramo vpoštevati, da je znašal leta 1905. 51 milijonov kron. Podražila se je zgradba ladij. Vojna ladja tipa »Nadvojvoda Karol« je stala svojčas 27, a zdaj stane 30 milijonov kron. Kmeti obžaluje, da se zviša mornariški proračun za 11 milijonov in pa, da nima mornarica v zastavah ogrskih barv. V mornarico naj se uvrsti primerno število ogrskih vojaških novincev. Okolice-ni tudi graja, ker se v mornarici premalo ozirajo na Ogrsko. Odsek je odobril proračun. Prva plenarna seja ogrske delegacije se vrši v četrtek.

Povišanje častniških plač.

Sodijo, da v današnji seji armadnega odseka ogrske delegacije obrazloži vojni minister Schönauich svoje stališče o povišanju častniških plač. Upajo, da se zagotovi častnikom povišanje od 1. t. m. nadalje.

Poljaki proti Prusiji.

Poljaki nameravajo pri razpravi o proračunu zunanjega ministra protetirati proti poljski predlogi v Prusiji. Poročajo, da predsednik dr. Fuchs ne bo pripustil glasovanja, ker predlog prekorača kompetenco delegacij.

ARMADNE ZADEVE.

Opuščena kavalerijska častniška šola.

Razpusti se 11. aprila kavalerijska brigadna šola v Mariboru.

Pomažarevanje v armadi.

Vojaška uprava dela na to, da pomnoži število mažarščine zmožnih častnikov v generalnem štabu. V vojno šolo se sprejmejo v bodoče predvsem častniki, ki znajo poleg nemščine še en jezik. Tudi se poučuje na dunajski kadetni šoli mažarščina. V skupno armado prevzamejo več gojencev ogrskih deželnobrambovskih zavodov. Pri reorganizaciji generalnega štaba namesto pri poveljništvih na Ogrskem mažarščine zmožne častnike.

ITALIJA PROTI AEHRENTHALU.

Trozvezji sovražni milanski »Secolo« piše proti Aehrenthalovi izjavi v delegacijah, češ da je bil v Italiji prisrčno sprejet po dvoru, vladi in po javnem mnenju. List pravi, da je minister po italijanskem časopisu Aehrenthal lahko razumel, da bi bil najboljši dokaz o odkritosti zveze, da se dovoli italijansko vsenčilišče v Trstu

stvar je bila to, vendar sem uvidel, da moramo poskusiti in vzeti dvocevke.

»Vsaki izmed nas naj vzame kozla, ki mu je nasproti. Merite dobro in bolj visoko,« sem rekel, »Umbopa naj da znamenje, da ustrelimo vsi naenkrat.«

Nato je prišel odmor in merili smo kolikor mogoče dobro, vsaj smo vedeli, da odvisi od strela naše življenje.

»Ustrelitel« je zaklical Umbopa v zuluškem narečju in skoro v istem trenutku so zagrmle naše tri puške; trije oblaki dima so viseli za trenutek pred nami in na stotine odmevov je odmevalo nad tihim snegom. Dim se je kmalu razkidal in na veliko naše veselje smo videli ležati velikega kozla na hrbtu, ki je v svojem smrtnem boju divje brcal okolu sebe. Zavpili smo veselja, — kajti rešeni smo bili lakote in smrti. Četudi smo bili zelo slabi, smo vseeno hiteli po sneženi strmini navzdol in v desetih minutah po strelu je ležalo kozlovo srce in tetra pred nami. Sedaj pa je nastala nova težava, kajti nismo imeli kuriva in zaradi tega nismo mogli narediti ognja, da bi jih spekli. Razočarani smo se spogledali.

»Lakote trpeči ne smejo biti izbirčni,« je rekel Good, »moramo pač jesti surovo.«

(Dalje prihodnjič.)

in da se boljše ravna z italijanskimi dijaki. Italijansko časopisje ne hujska na vojsko, zahteva pa, da vživa avstrijski Italijani one pravice, ki jih imajo drugi narodi.

AVSTRIJSKI VOJAŠKI ATAŠE V MADRIDU.

Pri madriskem avstrijskem poslaništvu so ustanovili mesto vojaškega atašea najbrže z ozirom na Maroko. Ataše je postal ritmojster Jurij princ Schwarzenberg.

USTRELJENA ANARHISTA.

Odeška policija je prišla dva anarhista, ki sta povzročila eksplozijo na parniških »Grigovik Merk« in »Ajudak«. Ker sta hotela pobegniti, sta bila ustreljena.

NA DALJNEM VZHODU.

V Mandžuriji se zbirajo kitajske vojaške čete. V Irkutsku sodijo, da je položaj nevaren. Poročali smo že, da so se sprli Kitajci in Japonci zaradi mandžurskih železnic. Važno je, ker zdaj odločuje v japonski vladi vojna stranka. Poročila o rusko-ameriški zvezi niso potrjena.

NEMIRI V MAROKU.

Uradniki v maroških obrežnih mestih so dobili grozljiva pisma, da jim oplenijo hiše in prodajo njihove žene in otroke, ako ne priznajo sultanom Muley Hafida.

Francoska zbornica je po tridnevni razpravi v Maroku izjavila vladi zaupnico s 436 proti 51 glasovom. Govori v zbornici so imeli namen, da oslabe izvajanja Jauresa in Delcasseja. Tudi pariško časopisje je pisalo v tem smislu.

Dnevne novice.

Odlikovanja. Baron je postal kranjski deželni predsednik Teodor Schwarz. Tajni svetniki so postali koroški deželni predsednik baron Robert Hein, bukovinski deželni predsednik dr. pl. Bleyleben in bukovinski deželni glavar baron Wassilko. Franc Jožefov red je dobil namestnik bukovinskega deželnega glavarja prof. dr. Štefan Smal-Stocki.

Stari občinski odbor na Vrhniki je glasom odloka c. kr. deželne vlade z dne 23. jan. 1908 št. 1926 z županom Jelovškom vred razpuščen. Komisarjem je imenovan g. Matija Pečkaj, posestnik na Vrhniki. Njegovim svetovalcem pa gosp. Karol Mayer in g. Josip Lenarčič.

Osebnosti v državne železnice. C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu je sprejelo za volonterje: Mahnič Hugona za postajo Lesce, Rajčetič Teodorja za postajo Hernelje-Kozina, Guggenberger Karola za oddelek 2. pri ravnateljstvu. — Premščeni so: Dzielkann Mječislav, postajni mojster iz Lvova v Šibenik, Gartlgruber Leopold, adjunkt iz Trsta proste luke kot blagovno-odpravni kasir k postaji Trst c. kr. državní kolodvor, Kraft Robert, kancelist pri oddelku 8. v področje praškega ravnateljstva. — Imenovan je: pl. Schuh Rudolf, strojni komisar in podnačelnik pri kurilnici v Trstu kot oddelkovodja istotam. — Začasno vpokojen je: Zobec Anton, adjunkt pri ravnateljstvu oddelka 1.

Kako Ploj rešuje slovensko uradniško vprašanje? V »Slovenskem Štajercu« se je te dni pral Ploj, da ni vladen. Poslušat naj bi ga prišli vsi, ki drže z njim, včeraj v proračunski odsek. Tako dozda še ni govoril noben slovenski poslanec. Ko bi bil, bi zagrmela vsa slovenska javnost proti njemu, da je izdajica. Govoril je o narodnem vprašanju v tem-le smislu: 1. Vlada naj se ne da vplivati od poslancev pri imenovanju uradnikov, marveč naj postopa popolnoma objektivno. Kdor je na vrsti in ima potrebno kvalifikacijo, naj se imenuje. — Tako torej, dvorni svetniče. Ta trditve bi bila upravičena le tedaj, ko bi imeli Slovenci sedaj dovolj svojega uradništva in sicer v vseh strokah in ko bi nemško-nacionalni predstojniki objektivno presojali delovanje naših rojakov. Ali je to res? Za Boga, ali ne vidimo, da v pol. službi nimamo skoraj nič svojih mož, da nam tudi pri sodišču manjka na vseh straneh mož? Kako preganjajo nemško-nacionalni šefi naše rodoljube? Naši poslanci z največimi težavami izkušajo te krivice paralizirati, in Ploj hoče uničiti njihov vpliv. — 2. Ploj je dejal: Avtonomija deželnih zborov se mora razširiti — pa zakon v varstvo manjšin naj se sklene. Tako umeva ta mož narodno avtonomijo, ki jo je tudi vzel v svoja čedna usta — Slovenska javnost naj sodi o tem možu. Poslanec je še, dvorni svetnik tudi, toda med Slovence ga vsaj mi ne bomo več šteli.

»Zagrizenost«. Pod tem naslovom se piše o meni (izvedel sem po »Obrambnem društvu«) v sedmi številki »Slovenskega Naroda« med drugim, da sem prišel s kolegom k Štamburju ter tam vskipel, ko mi je prinesla natakara plačilni listek Ciriš Metodove družbe: To se ne sme nik-

dar več zgoditi! Ker je ta družba v liberalnih rokah, naj le liberalci plačujejo. — Ker je vse to resnično, ne bi nič na to odgovarjal, ali ker imenuje mene in vse klerikalce brezdomovince ter ubijalce našega naroda in ker pomiluje dijakke, da imajo take profesorje in vzgojatelje, češ, kakšen naj bo dijak, če je njegov učitelj takšen! (Tužna nam majka) sem prisiljen, da govorim o svojem narodnjaštvu. Gospod dopisnik, ali veste, kdo je ustanovil v Novem mestu podružnico sv. Cirila in Metoda? Profesor Marinko. Ali veste, kdo je plačal 20 K, ali vključ temu še dolgo dajal letnino? Dr. Marinko. Ali veste, kdo je plačal ustanovnino 200 K? Dr. Marinko. Ali veste, kdo je dal za kolek družbe sv. Cirila in Metoda 25 K? Dr. Marinko. Pravašajte o tem v prodajalnici Krajčevih naslednikov v Novem mestu, kjer se mi je reklo, da jaz kupujem med vsemi Novomeščani »skoraj« edini ta kolek. Ali veste, kdo je poslal lani za šolo pri Sv. Jakobu na Koroškem 40 K? Dr. Marinko. Ali veste, kdo je poslal letos »Miru« za koroške šole 10 K in »Gorici« za primorske 5 K? Dr. Marinko. Ali veste, kdo je pa tudi sicer vsako leto še drugače do leta 1907. podpiral družbo sv. Cirila in Metoda in tudi sicer pri vsaki koristni reči dal svoj obolus na žrtvenik domovine? Dr. Marinko. Ste-li Vi in Vaši liberalni tovariši primeroma svojemu premoženju toliko storili? Jaz mislim, če bo profesorja Marinkota v ljubezni do domovine posnemala gimnazijska domovina, da bo marsikaj bolj, nego je sedaj — in Koroškem, Štajerskem in Primorcem ne bo manjkalo podpore za narodno šolstvo. Da pa družbe sv. Cirila in Metoda neposredno ne podpiram, ste krivi liberalci sami, zlasti liberalni visokošolci. Mar nisem videl Vašega početja, Vašega besnega rjovenja v Bohinjski Bistrici? — Sedaj naj Vas pa podpiram, da bi se bahali, glejte, kaj smo storili mi. Ne boš, tak nisem, da bi roke poljubljali tistemu, ki me tepe. Dokler bo pri imenovani družbi tako vodstvo, kakor je sedaj, dokler ne bote volili zopet vsaj nekaj članov iz Vam nasprotne stranke, toliko časa nobenega vinarja Vam, t. j. družbi sv. Cirila in Metoda, pač pa šolam, katere ima družba sv. Cirila in Metoda podpirati, po časopisih, ki so S. L. S. prijazni. Upam, da me bodo v tem tudi drugi gospodje posnemali. Vi pri tem ne boste imeli izgube, pa se ne boste mogli bahati, češ, da je to Vaše delo. Če me ne umete, Vam povem priliko. Vi morda meni ne zaupate kot voditelju dijaške kuhinje v Novem mestu. Dobro. Pošljite mesečni ali letni prispevek mesto meni, pa komu drugemu s prošnjo, da naj plača pri g. Germu za moko, ali pa pri g. Windischerju za meso, ali pa kar direktno tje pošljite, da si gospoda vračunata pri dolgu. Tako boste pokazali, da meni ne zaupate, ali da nočete, da bi mogel jaz reči: »toliko sem nabral« — dijaška kuhinja pa vendarle ne bo imela izgube. — Novo mesto, meseca januarja 1908. — Dr. Jos. Marinko, c. kr. profesor.

Vič-Glinice. Minulo nedeljo nam je predsednik tukajšnjega slov. kat. izobraževalnega društva preč. p. Jeronim Knobelehar v društveni sobi preskrbel koristno in podučno zabavo. Opisal nam je v poljudnem govoru svoje potovanje v sv. deželo. Posebno nas je zanimalo podrobno opisovanje ladje. Ker je pot v sveto deželo dolga, nam ni mogel vsega v enem predavanju povedati. Pustil nas je v duhu na otoku Itaki. Obljubil nam je, da nas bo pri prvi priliki v duhu pripeljal v sveto deželo in od tam domov. Za prihodnjo nedeljo nam je obljubil preč. p. Kajetan Kogej zanimivo in podučno predavanje.

Iz Bohinja se nam poroča: C. kr. deželna komisija za agrarne operacije je v seji z dne 19. decembra 1907 ugodila prošnji posestnikov na Bohinjski Bistrici, da se uvede užitne in gospodarske pravice na planini »Vogel«. Ko bodo urejene medsebojne pravice, potem bo ista oblast s pomočjo državne podpore in solastnikov izvršila toliko potrebno izboljšanje že leta in leta zanemarjene planine. — Na Nemškem Rovtu so posestniki po navodilu domačega župnika J. Pibra ocedili in izboljšali krog šest johov vaškega pašnika še v poznem jesenskem času. Žal, prežgodaj je zapadel sneg ter nadaljno dogovorjeno delo preprečil. Najlepši del pašnika je bil z grmovjem tako preraščen, da živina niti hoditi ni mogla po njem. Paše sploh ni bilo. In sedaj? Vaščani so z vzgledno pridnostjo iz navidezno nerodovitega sveta napravili lično dolino, podobno travniku. Po številu pašne živine so si razdelili delo, oziroma sihte; pri delu so tako rekoč tekmovali in eden drugega navduševali. Kako impozanten je bil pogled na delavne može in mladeniče pri skupnem delu za skupno korist! Tudi pri kmetu je treba vzbuditi zavest za skupno delo: eden za vse, vsi za enega! Saj ima dobiček le kmetovalec. Koliko bi se dalo na ta način še

storiti ne-le v Bohinju, temveč tudi drugod po celem Kranjskem. Sicer je pa tudi upati, da bo vzgledno začetno delo svoječasno upoštevala tudi agrarna operacija — v korist Rovtarjev.

— **Odbor »Slovenske dijaške zveze«** prosi, da se morebitne pošiljke knjig naslavlja: Ferko Merala, cand. iur., Ljubljana, Sv. Petra cesta 30, denarni prispevki pa na Frana Logarja, stud. iur., Gradec, univerza. Če se pošiljke naslavlja direktno na društvo, ima včasih neprijetnosti tovariš v Ljubljani pri prejemanju.

— **Slovenka umrla v Aleksandriji.** V nedeljo 19. t. m. je umrla v evropski bolnici 22 letna Slovenka Katarina Spančič iz Kojškega, previdena s sv. zakramenti. N. v m. p.!

— **Kmetijski tečaj v Mengšu,** ki se ravnokar vrši, obišče vsaki dan čez 200 ljudi. Od blizu in od daleč prihajajo, starčki in mladeniči, žene in deklice, poslušati z velikim zanimanjem kmetijske strokovnjake, kateri jim težko snov v poljudnih besedah prednašajo. Dasiravno trajajo predavanja po šest ur na dan, se poslušalci vendar ne utrudijo. To je prava kmetijska šola za kmeta, le tako naprej in kmetijstvo bode pri nas v kratkem na višji stopinji.

— **Kmetijski tečaj na Grmu.** Vodstvo kmetijske šole na Grmu priredi od 10. do 12. februarja t. l. tridnevni poučni tečaj, pri katerem se bo pončevalo o pridelovanju krme, o živinoreji, mlekarstvu in združništvu. Pouka se lahko udeleži vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodinja. Natančnejši spored tečaja prijavimo prihodnjič. Priglasila za udeležbo je pošiljati po dopisnici vodstvu šole.

— **Štrajk v reški tovarni čokolade.** Delavke v tovarni čokolade na Reki so pretekli teden stopile v štrajk. Kot vzrok se navaja strogo in brezobzirno postopanje neke nadziralnice. Upajo, da se pogodbe z ravnateljem, ker to zahteva interes tovarne, ki ima vsled štrajka veliko škodo.

— **Umrli je v Zagrebu** bogoslovec Janko pl. Devunič v starosti 24 let. R. i. P.!

— **Mažarizacija na Hrvaškem.** Kakor poroča »Riječki Novi List«, dela baron Rauch na ustanovitvi osem novih mažarskih šol na Hrvaškem. Vzdrževalo bi jih društvo »Julian«.

— **Demonstracije proti višjemu županu Junkoviču.** V Brodu ob Savi so v ponedeljek popoldne priredili demonstracije višjemu županu Junkoviču.

— **Oficijantinja pri okrajnem glavarstvu.** Iz Prage se poroča, da so nastavili absolutnino trgovske šole, gđčno. Vorreith, kot oficijantinja pri okrajnem glavarstvu. V prvič je podeljeno pomožno mesto pri okrajnem glavarstvu ženski.

— **Samoumor.** Na Sušaku se je dne 25. t. m. ustrelil upravitelj tamošnje tovarne za špirit, Oton Kern.

— **Umrli je v Zagrebu** dne 27. t. m. vpokojeni stotnik Vinko Taritas, star 54 let.

— **Goldinarje** bo počasi avstroogrška banka potegnila iz prometa. Izplačevala bo sedaj samo krone in petkone.

— **Čudne pošne razmere** so na pošti v Ilirski Bistrici na Notranjskem. Brzjav, oddan v Št. Petru ob 3. uri 30 minut dne 14. popoldne, je dobil prejemnik šele 15. ob 10. uri dopoldne. Preje bi prišlo pismo nego brzjav. Naj napravi poštna uprava vendar konec vednim pritožbam na tej pošti.

— **Avtomobilno delničarsko društvo v Čabru.** Kakor smo že sporočili, se je ustanovilo v Čabru delničarsko avtomobilno društvo za prevoz potnikov in pošte iz Delnice do Prezida. To je prva namera društva. Druga je, da se spoje tudi vsi kraji dalje do Rakeka. Da se zamore ta namera izvesti, apelira društvo ne samo na domačine, ampak tudi na druge interese iz Zagreba in Ljubljane. Velike koristi bo to društvo Hrvatom, tolike, ako ne večje, bratom Slovencem. Iz prospekta ki je bil te dni razposlan, se jasno razvidi, da bodo delnice tega društva gotovo donšale 5 odstotkov čistega dobička. Ako dobi društvo od poštne erarja nad 7000 kron subvencije, je društvu zagotovljen obstanek in delniška glavnica. Društvo je prospekta razposlalo tudi po slovenskih krajih, specielno v Ljubljano, ter se nadeja, da bodo bratje Slovenci podpirali po svoji moči to toli potrebno patriotično podjetje. Ako kdo pomotoma ni dobil prospekta, ga mu društvo nemudoma dostavi. Oklic je našel dosedaj mnogo odziva ter se društvo nadeja, da se namera skoro uresniči, zato pozivlja brate Slovence, da to namero kolikor mogoče izdatno podpirajo in zagotovo s kupovanjem delnic. — Avtomobil. delničarsko društvo v Čabru.

— **Iz Železnikov.** Čujte kaj žganje dela: Lansko leto se je pri nas prvič sklenila v občinski seji naklada na žganje, pri drugi seji pa od istih zopet preklicala. A večina davkopla-

čevalcev se je pritožila na deželni odbor, ki je naklado potrdil, kar je večino občinskega odbora tako razkačilo, da je odstopila. Na njeno mesto so stopili možje S. L. S. In ravno v obletnici našega novega župana so radi žganja odstopivši odborniki morali plačati 100 kron kazni. Naj se zahvalijo za to »Štocičevemu Petru«, svojemu voditelju. A žganje še nima miru. Komaj so odborniki S. L. S. sklenili za letošnji zopet naklado na žganje, že so se zoper pritožili nasprotniki in med temi, kakor se čuje, možje, ki so kot inteligentni naprednjaki dolgo let vodili občino. Ali je to socialno in častno za 20. vek, ko vendar vsi prijatelji ljudstva morajo obsojati grozno škodo žganje-pitja. Večina davkoplačevalcev je seveda še tega prepričanja, da je žganje-pitje najhujše breme za občino in da deželni odbor rekurzu nasprotnikov ne bo ugodil.

Štajerske novice.

Zahvala.

Prav iskreno zahvalo izrekam vsem cenjenim volivcem za prijaznost, s katero so me sprejeli na mojih volilnih shodih; za zaupanje, katerega so mi na dan volitve skazali s tem, da so svoj glas za mene oddali, in za mnogobrojne čestitke, ki so mi jih poslali. Živeli vsi, ki so združeni pod katoliško zastavo »Kmečke zveze«!

Sv. Peter v Sav. dolini, 25. jan. 1908.

Alojzij Terglav, dež. posl.

Š **Volitve v okrajni zastop brežiški.** V petek, dne 24. t. m., se je vršil ožji sestanek brežiških Slovencev, ki je zasnoval agitacijski načrt za volitve. Te prilike ni izpustil znani veleposestnik v Brežicah, da ni — seveda nahujskan od kakih oseb, ki radi po ovinkih »delujejo« — par polen vrigel pod noge možem, ki hočejo v tej veljavni narodni stvari harmoničnega delovanja vseh; kajti le tedaj se bode dosegla zmaga, če med slovenskimi volivci vlada popolno soglasje. Ta gospod je pri veljavnem posvetovanju in že preje zabaval, češ: »Kaj treba vsega tega, mi smo mi! Mi veleposestniki na današnje posvetovanje!« Tega moža imamo kljub raznim dogodkom še vedno za toliko razsodnega, da menimo, da takih netaktnosti v tako važnem trenutku ne govori, ne da bi bil navdahnjen od koga drugega! Za danes dovolj! Toda, gorje mu, kdor bode še naprej skušal kaliti soglasje v tem velevažnem trenutku; pred celo slovensko javnostjo bode osramočen! Kandidatna lista za veleposestvo, o kateri se je včeraj govorilo, obsega take možje, da more vsakdo zanje glasovati, sami najodličnejši veleposestniki. Veleposestvo gre veleposestnikom, samo na tej podlagi je mogoče volitve završiti s slovensko zmago. To geslo je svoj čas izdal neki dopisnik v »Narodnem Listu«, kar treba odobravati. Tudi pri sestanku dne 24. t. m. nikdo izmed navzočih ni ugovarjal zoper priporočane kandidature, ampak se jim je splošno pritrjevalo! Naj se v tem znamenju vrši tudi volivni shod veleposestnikov in zmagali bomo siljajno!

Š **»Slovenska kmečka zveza«** je imela, kakor smo že včeraj poročali, dne 26. januarja pri Sv. Petru niže Maribora političen shod. Navzočih je bilo čez tristo ljudi. Predsedoval in o državnem zboru je poročal poslanec Ivan Roškar. Na shodu so se sprejele soglasno in z navdušenjem sledeče resolucije:

1. Zbrani volivci od sv. Petra in sv. Martina odobravajo delovanje »Slov. km. zveze« ter izrekajo popolno zaupanje svojim poslancem, ki so vstopili v Slov. klub.

2. Zahtevajo od svojega poslanca g. Roškara in vseh poslancev »Slov. kmečke zveze«, da naj stojijo popolnoma na gospodarskem stališču in se naj odločno upirajo vsakemu poskusu, da bi se odprle meje iz Srbije in Balkana, ter protestirajo ob enem zoper vsako uvažanje tuje živine.

3. Vlada naj ustreže najnujnejši potrebi slovenskega naroda s tem, da ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani in se čimprej otvori slov. kmetijska šola za Sp. Štajersko.

4. Volivci zahtevajo splošno, tajno in enako volivno pravico tudi za deželni zbor.

5. Zborvalci pozivljajo vlado, naj večkrat da preiskati tok Drave in naj skrbí, da ne bo delala toliko škode posestnikom ob vodi.

6. Zbrani volivci zahtevajo skrajšanje ljudskošolskega pouka na 7 let, odpravo poletnih počitnic in več gospodarskega pouka v zadnjih razredih ljudske šole.

7. Zbrani volivci zahtevajo, da se naj okrajni zastop bolj briga za cestne razmere pri Sv. Petru in Sv. Martinu, ter naj da v najkrajšem času zgraditi cesto med Sv. Petrom in Sv. Martinom.

8. Zborovalci izražajo svoje ogorčenje nad nečuvnim sklepom okrajnega šolskega sveta v Mariboru, vsled katerega bi se naj upeljal na Krčevinski šoli pri Mariboru popolnoma nemški pouk.

9. Zborovalci zahtevajo od naučnega ministra, deželnega šolskega sveta in okrajnega šolskega sveta v Mariboru, naj vnovič preišče zadevo glede zidanja šole v Grušovi, ter se prepriča:

- a) ali je ta šola potrebna,
- b) ali je prostor za zidanje šolskega poslopja primeren na skrajni meji šolskega okrožja,
- c) ali so podatki, ki jih je dobil deželni in okrajni šolski svet od podrejenih oblasti — resnični.

Š **Sestra graškega škofa zgorela.** 80 let stara sestra graškega škofa dr. Schusterja se je tiščala preveč zakurjene peči. Vsled tega se je ženski vnela obleka. Dobila je take opekline, da je tekom ene ure umrla.

Š **V konkurz** je prišla tvrdka Scholzer pri Ptuj.

Š **Za predsednika deželnega sodišča** v Gradcu je imenovan dvorni svetnik in predsednik okrožnega sodišča v Ljubnem Anton Kless.

Ljubljanske novice.

Ij **Bogomilsko krivoverje med južnimi Slovani in Slovenci.** Včeraj je g. Terseglav v S. K. S. Z. predaval pred mnogobrojnim občinstvom o »Bogomilstvu med južnimi Slovani in Slovenci«. Znanstvene literature o bogomilih je pri Bolgarih, Hrvatih (»Rad jugoslovanske akademije«) in Srbih še precej, obdelana pa ta stvar še prav nič ni pri Slovencih. In vendar se vzlic veliki pomanjkljivosti zgodovinskih izporočil da sklepati s precejšnjo verjetnostjo, da je bogomilsko krivoverje v XII. in XIII. stoletju bilo več ali manj razširjeno po vsem Slovenskem: vsaj Dolenjska in Notranjska sta vsled žive zveze s hrvaškim jugom in Istro bili gnezdišči bogomilstva. Bogomilstvo je pri nas nastopilo v obliki »patarenstva«, oziroma se z njim stopilo. To kaže, da je vsled kulturnega stika slovenskih zemljaz z Beneško zaneslo se k nam zgornjeitalijansko patarenstvo (albingenstvo). Dominikanska inkvizicija je skoro gotovo delovala proti trdovratnemu in globoko vkoreninjenemu krivoverstvu, ki je imelo demokratiški značaj, tudi v slovenskih zemljah, tudi križarska vojska proti njemu je najbrž zadela tudi slovenske heretike. Središče izpreobrnjevanega delovanja sta bila samostana v Brežah in skoro gotovo tudi v Kostanjevici — Predavatelj g. Terseglav je o zgodovinskem razvoju bogomilskega krivoverstva poročal čisto na podlagi tozadevnih del marljivega »Cirilskega društva« semeniščanov v Ljubljani, ki so se prvi med nami lotili te hvaležne stvarine. O naukih tega krivoverstva pa obravnava precej pregledno in obširno Wetzler-Weltejev »Kirchenlexikon«. Zanimivo bi bilo zvedeti, v koliko se je pod vplivom zapadnih istodobnih herezij prvotno bogomilsko učenje pri nas razvilo in izpremenilo. Vsekakor je zanimivo, da so pri nas krivoverja bila razširjena že davno pred luteranstvom in so gotovo v ljudstvu tupatam zapustila nekoliko sledov, kar je nekoliko pospeševalo poznejšo razširjenje protestantskega verstva. Vse priznanje gre ljubljanskemu bogoslovskemu »C. D.«, v katerega sredi se je započela in izpeljala misel, posvetiti v temno zgodovino paterenskega krivoverstva med Slovenci. — Poročevavcu g. Terseglavu je občinstvo sledilo z velikim zanimanjem.

Ij **Akademija ljubljanskih bogoslovcev**, ki se je v proslavo 1500letnice sv. Ivana Zlatousta vršila 27. t. m. v Jožefovi dvorani v semenišču, je častno uspela. Počastilo jo je s svojim obiskom poleg knezoškofa mnogo duhovščine in tudi posvetni gostje-povabljeni. Da so bogoslovci počastili spomin enega največjih cerkvenih očetov, ki je za krščanski prepoved Vzhoda bil epohalnega pomena in je tudi v literarnem in kulturnozgodovinskem oziru takorekoč povzročil renesanco grškega klasicizma, je znamenje velikega umevanja za znanstvenokulturne probleme ter marljivosti, ki se po njej odnekad odlikujejo naši semeniščniki. Krasnó je uvodoma proizvajal tamburaški zbor »Sen« (I. D. Hruza) z vsemi finisami te skladbe. M. Dimnik je nato deklamiral v klasični latinščini sestavljeno odo semeniščana Franca Omerze: »S. Chrysostomus — lux ex oriente.« Vse je očaral »Menuetto« iz sinfonije D-dur št. 2. od Haydna, ki sta ga na harmoniju in klavirju proizvajala A. Bukovič in F. Zabret. Temeljito je bilo predavanje F. Terdana o »Sv. I. Zlatoustu v cerkveni in kulturni zgodovini«, istotako A. Snojev »Sv. I. Zlatoust kot ekseget«, A. Bukovičev: »Sv. I. Zlatoust kot govornik«, ter P. Klinarjev »Sv. I. Zlatoust — »Doctor Eucharistiae«. Dovršen je bil po starem grškem ritmu s spremljevanjem harmonija proizvajani himnus svetemu Zlatoustu v grškem besedilu, istotako cerkvenoslovanski koral »Veličaj duše moja« prirejen od Fr. Fer-

jančiča. Mogočno je vplivala stara koralna sekvencija »Ave mundi spes Maria« ter J. Modlmayerjeva »Cerkev Kristusova« — enoglasen zbor, oktet in klavir. Večer bo ostal dolgo v spominu vsem navzočim, ki so občudovali temeljitost predavateljev, izurjenost pevskega in tamburaškega zbora ter spremljevalcev na klavirju in harmoniju.

Ij **Tenorist Orzelski — odpuščten.** Bivši tenorist tukajšnjega slovenskega deželnega gledališča g. Orzelski, ki je bil v zadnjem času angažovan na budimpeštanski ljudski operi, je zapustil Budimpešto. S svojim prvim nastopom kot Don Jose v »Carmen« je dosegel v Budimpešti velik uspeh. G. Orzelski je prišel v konflikt z ravnateljem Maderom, ker ni dobil vloge Turida v »Cavaleriji Rusticani«. Madžarski časopisi obžalujejo njegov odhod, zlasti ker se je tako v kratkem času popolnoma privadil mažarskega jezika v svojih vlogah. Orzelski je odpotoval v Varšavo.

Ij **Za »Otvoritev Belokranjske železnice«** se že prodajajo vožni listki v »Unionovi« trafiki. Zanimanje za to priredbo je veliko in je vzbudilo pozornost tudi v hrvaškem časopisju, ki to priredbo in pa nalašč zanj izvršena dela akad. slikarja g. Rašice jako laskavo omenja. Tudi druga dekoracijska dela bodo nekaj novega, dosedaj še neobičajnega. Priredba bo res skozinskoz originelna. Na razpolago bodo občinstvu tudi stranski prostori, v kleti pa bo tudi zabava posebne vrste. Ondi bo nastopal prvi hrvaški dalmatinski variete s senzacionalnimi svojimi točkami, pri hite v klet tudi slavnoznamen dunajski »šramelni« »D' Goldamseln«, ki sedaj, kjerkoli nastopajo po Ljubljani, vzbujajo splošno pozornost. Tako bo tudi v kleti poskrbljeno, da ne bo niti minute brez zabave. Odbor hrani glede raznih prizorov v dvorani še mnogo tajnosti, ker hoče z marsičem občinstvo iznenaditi. Da bo zabava tembolj neprisiljena in domača, je vodstvo hotela »Union« cene jedil in pijače znatno znižalo in bodo cene razvidne na posebnih letakih. Odbor je prepričan, da bo na zabavi vsak zadovoljen in vesel, ker odbor stoji na stališču, da mora vsaka priredba »Ljubljane« biti na višku in da zato stori vse, da občinstvo res zadovolji. Vožni listek pri »Otvoritvi Belokranjske železnice« velja eno krono in zadošča taka vstopnica brez kakih doplačil k vsem priredbam v dvorani, v stranskih prostorih in v kleti. Tisti, ki bo otvoritev deloma zamudil in prišel po polnoči, bo plačal za vožni listek 2 kroni. Obleka promenadna.

Ij **Cigana, ki se je preoblekel v vojaka** 17. pešpolka, je policija v Ljubljani prišla, kakor se govori. Baj je obleko ukrajal.

Ij **Umrli je v Gorici** 90 let stara gospa Josipina Mascon roj. Holm, hčerka ustanovitelja »Kranjske hranilnice« Adama Hohna.

Ij **Madridski sleparji**, ki imajo na nekem kolodvoru spravljanih 800.000 frankov in dajo za rešitev te svote onemu, ki bi jim hotel odpomoči, tretjino, so se pred par dnevi zopet oglasili s pismom na nekoga tukajšnjega restavraterja, ter ga zaupno prosili, da ostane zadeva tajna. Restavratelj poslušajoč njihov nasvet, se je takoj napravil na pot, se vsedel — na električni voz ter zadevo zaupal tajno — tukajšnji policiji.

Ij **Prijeli so v Trstu Franceta Grandovca**, ki je, kakor smo že poročali, v Rudolfovem prostovoljno zapustil celico, v kateri je imel samevati šest mesecev, in se hotel odpeljati v Ameriko.

Ij **Izgubljene in najdene reči.** Monter Jožef Mayer je izgubil 5 K denarja. — Gdč. Julija Riharjeva je našla double uro. — Poštni sluga Franc Novak je našel košaro za kruh. — Delavka Terezija Požgajeva je izgubila denarnico, v kateri je imela manjšo svoto denarja. — Krojaški vajenec Ivan Leknar je izgubil bankovec za 20 K.

Ij **Častnik ponesrečil.** K ti včerajšnji notici se nam poroča, da častnik ni ponesrečil v Kolodvorskih ulicah, ampak Križevniških ulicah. Poročnik 27. pešpolka g. Claricini pl. Dornpacher je jezdil skozi imenovano ulico, nakar se je konju izpodrnilo, vsled česar je padel. Pri padcu je poročnik zadel z levo nogo v tam stoječi premogarski voz, ter si jo nad členkom zlomil. Poročnik se je odpeljal z izvoščekom v garnizijsko bolnico.

Razne stvari.

Peti umor v Berlinu.

Berlin, 28. januarja. Včeraj pozno zvečer so odkrili v severnem Berlinu nov umor, peti v tem mesecu. 38 let staro vdovo Ano Wiesner, Sodnijske ulice 8, so našli mrtvo s preklano glavo v njenem stanovanju. Gospa Wiesner, ki je bila še precej prijetne postave, je brčkone postala žrtev kakega neupoštevane častivca. Zločin se je zgodil pred dvema tednoma. Morilec je svojo žrtev zaklal v kuhinji, ki

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 28. jan.

Predsedstvena naznanila.

Seji predseduje g. župan Ivan Hribar, ki naznanja, da je imelo 12letno delovanje občinskega sveta ugodni uspeh. Prečita dopis tržaškega ravnateljstva državnih železnic o napravi delavnic državne železnice. Delavnice bodo dolge 800, široke pa 150 metrov. Mestni uradnik Janko Rupnik je napravil izpit za politično službo z dobrim uspehom. Društvo za bolne na pljučih se zahvaljuje za podporo 500 K, zaupniki užitinskih uslužbencev pa, ker so jim izboljšali s 1. t. m. prejemke. Gabrščku v Gorici se izreče zahvala, ker je daroval mestni občini sliko Mihe Vošnjaka. Odobrita se zapisnika zadnjih dveh sej občinskega sveta.

Prepušitev vrta za vrborejo.

O dopisu deželne vlade glede na prepušitev vrta za vrborejo na podturnskem zemljišču za nadaljno dobo dveh let, do 1. septembra 1909, poroča občinski svetnik Dimnik. Prošnji deželne vlade se ugodí.

Izboljšanje razsvetljave nekaterih ulic.

V Kolizejski ulici, na Rimski cesti in okoli II. državne gimnazije je slaba razsvetljava. Sklene se, da se pred II. drž. gimnazijo takoj montira ena svetilka. V ostalih dveh ulicah naj se pa počaka, da se vpelje splošna plinova razsvetljava.

Občinski svet in plinarna.

Magistratu se naroča, da stopi glede na vpeljavo plinove razsvetljave v dogovor s plinarno, ki naj dogovorno z električno izvede plinovo razsvetljava.

Oddaja električnega toka za rezervo.

Ko je odpovedala v nekaterih mestnih ulicah elektrika, se je dognalo, da je takrat odpovedal motor v Bambergovi tiskarni. Strojniki je nato zvezal Bambergovo tiskarno z mestnim električnim omrežjem. Ker se je tako porabilo več elektrike, so pregorela varovala v osrednji omarí. Ker mora mestna elektrarna predvsem postrežati trajnim odjemalcem, se sme oddajati v bodoče električni tok podjetjem, ki sami izdelujejo elektriko, le pod pogoji, po katerih je sklenjena uporaba električnega toka za rezervo v hotelu „Union“. Tok se računa za eno hektovratno uro s 7 h, če se tudi uporablja za motorje. Električni se mora naznaniti in se sme le z njenim dovoljenjem zvezati podjetje z mestnim električnim tokom. Če se to ne vpoštevá, mora povrniti podjetje vsako škodo, ki bi jo imela mestna elektrarna vsled porabe mestnega električnega toka za rezervo. V Ljubljani imajo lastne električne motorje: „Union“, tiskarna Bamberg, nadalje tvrdke Mayer & Co., Ivan Bonač in Kastelic & Co. Predlogi obveljajo.

Interpelaciji.

Občinski svetnik Bergant vpraša, kaj da je z direktno zvezo med Zelarskimi ulicami in trnovsko cerkvijo in če se podaljša Orlova cesta do Ižanske ceste.

Župan odgovori, da se prva zveza ne more izvesti, ker noče odstopiti potrebne sveta posestnik Bizovičar. Obžaluje, da so ljudje zidali hiše ob Zelarski cesti, ko bi bili lahko tudi drugod dobili za isto ceno bolj ugoden svet.

Orlova cesta se bo pa podaljšala do Ižanske ceste.

Župan zaključí javno sejo, ki ji sledi tajna.

Koroške novice.

k Liberalci in napol liberalni slovenski listi priporočajo »Korošca« kot izvrsten narodno-napreden list. Po Koroškem se »Koroščevemu« narodnemu junaštvu smejejo, ker nima nasproti nemškimi nacionalcem niti v Kranju toliko korajže kakor »Mir« v Celovcu. Med koroškimi Slovenci je zavladalo razburjenje, ker je »Korošec« zabredel zadnji čas v popolno ma soc. demokratično vodo. Z vsemi hoče biti ta napreden list v prijateljski zvezi. Z Nemci, ki se jim dobroka, s soc. demokrati, ki jih zastopa, s »Štajercijanci«, katere stranke glasiló je na Koroškem, z liberalnimi Slovenci po drugih deželah; pravi sovražniki koroških Slovencev so mu le možje, ki so posvetili vse svoje moči blagru koroških Slovencev in so v ta namen žrtvovali čas in premoženje. Prosimó vse rodoljube, da se ne razburjajo. Čakajmo mirno blamažo tega neobdobja-treba-lista in njegovih zagovornikov.

k Iz Podljudelja se nam poroča: V nedeljo sta gg. dr. Brejc in Grafenauer priredila velik političen shod pri Kajzerju

v Podljudelju. Prvi je govoril g. poslanec Grafenauer, ki je izjavljal, da ni sovražnik Nemcev, in da spoštuje poštenega Nemca in da ga silno veseli, kako se je začelo zavedati naše ljudstvo svojih pravic, ker zdaj najbrž ne bo več mogoče, da bi hodili Nemci k nam krast narodnih pravic, kakor so to uganjali do zdaj. Vstopil je v »Slovenski klub« in vesel je tega, ker se ima le temu zahvaliti za vidne in še nevidne svoje uspehe. Res, da je bil prej nasprotnik tega kluba, ker ga ni poznal, kakor človek ne pozna natanko hiše, če le skozi okno gleda v sobo. Zdaj pozna te velike politike in rad je v njihovi sredini. V pol letu on tudi ne more preobrniti Koroške. Da so razmere na Koroškem tako slabe, ministri niso krivi, ampak liberalni nemški nacionalci, ki so jih vedoma informirali v našo škodo. Kar se tiče nagodbe, jo je imenoval za Avstrijo še dovolj dobro in pojasnil tudi zakaj. Govoril je tudi o prebitku 146 milijonov, žganju, davku, draginji živí. Kmet ne more nič za draginjo, ko bi delavci kupovali naravnost od kmeta, bi jedli lahko »porcijon« mesa po 20 vinarjev. Tudi o servitutih in planinskih pašah je še govoril in obljubil, da bo stal tudi znanprej še vedno na braniku za pravice svojih volivcev, naj mu le zapajo, on ostane vedno, kar je bil: Slovenec, katoličan in Avstrijec. Od pota, ki ga je nastopil, ga ne gane zmerjanje, laž in obrekovanje, pa tudi hvala somišljenikov mu ne bode premotila glave. Govorniku so frenetično aplavdirali. Nato ga je več kmetov prosilo pomoči proti bistriškemu grofu, humberškemu grofu in Voigtu v Borovljah. Gospod poslanec je obljubil svojo pomoč. — Kot drugi govornik je nastopil g. dr. Janko Brejc, ki je vzel »delovanje socialne demokracije na piko«. Hvaliti gospoda Brejca, se pravi nositi vodo v Dravo. Naj le omenim, da se še en socialni demokrat ni upal ugovarjati, dasiravno jih je gospod doktor opetovano klical na boj. Razume se, da so mu naši burno pritrdjevali. — G. Janko Arnuš, ki je tudi v začetku v imenu volivcev pozdravil oba gospoda, se zdaj zahvali g. poslancu za njegovo delovanje in zavrača žalitve. Ki so jih metali sociji na njega in predlaga sledečo resolucijo: »Na shodu pri Kajzerju, dne 26. januarja 1908. zbrani volivci odobravajo postopanje poslančeve v državnem zboru, se mu zahvaljujejo za njegov močati in jedernati govor z dne 19. decembra 1907. ter ga pozivljajo, da vztraja na tem potu in še znanprej brez ozira in brez usmiljenja razkriva škandalozne razmere, ki vladajo semintje v naši deželi, tako v narodnem, kakor tudi v gospodarskem in javnopravnem oziru.« Se sprejme soglasno. Tudi g. doktorju Brejcu kot duševnemu očetu in voditelju koroške politike izreče nato najtoplejše zahvalo, čemur vsi z navdušenjem pritrdjujejo. Bog živi vrla korenjaka!

k Gospa Sveta na Koroškem. Naši napredni učitelji so priredili 5. t. m. gledališko predstava v korist nemškega šulferajna. Ker nimajo s šolo dovolj opravila, se ukvarjajo z gledališčem, da potem dobe nekaj nemških mark od vodstva šulferajna. Seveda, predpust je sedaj dolg in vsega je potreba. Ljudi je bilo pri tej predstavi toliko, da so nekega železniškega uradnika, ki je sedel bolj na široko, posadili na prosto. — Ta večer je bila v gostilni »Pri pošti« godba in ples. Prej je bilo vse prazno, a ko priredi gostilničarka odhodnico, se nori in hajla, da človeka ušesa bole. Krčmarica vesela, natakarcica bela — Hajl! — Pri nas imamo tudi pridne igralce kart. Zdaj so hlapci še slabo plačani, a vse eno gre v gostilno igrat z enim, ki malo dela in dobro živi. Ta je najprej hlapca napojil, nato denarnico izpraznil in se sprl z njim. No, zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

k Prva žrtve Vrbskega jezera v letošnjem letu je bil, kakor smo že včeraj kratko poročali, dr. J. Hock, privatni zdravnik v Beljaku. Pripeljal se je z vlakom iz Beljaka v Krivo Vrbo, kjer se je potem šel na jezero drsat. Upal se je preveč daleč na jezero, kjer ledena skorja še ni bila tako močna. Naenkrat se mu je led udrl pod nogami in je izginil v jezero, pa je zopet kmalu prišel na površje, klicajoč na pomoč. Nekateri so skušili vse, da bi ga rešili, pa vsled tenkega ledu ni bilo mogoče priti blizu. Neki g. Kuppelwieser iz Krive Vrbe je bil že tako blizu, da mu je svojo palico pomolil, pa žal, bila je prekratka, zraven tega se je pa tudi njemu vdrló in je izginil tudi v jezero, pa takoj zopet prišel na površje. S težavo so tako-rekoč rešili rešitelja gotove smrti, do vtopljenega zdravnika pa le niso mogli priti, vkljub vsem poskušnjam. Vzdrževal se je na vodi kakih 20 minut, potem je pa z vzklikom: »Uboga moja mati!« izginil v jezero. Kakor sodijo, je jezero na kraju nesreče kakih 60 metrov globoko ter bode zelo težavno truplo dobiti iz jezera, ali ga pa mogoče še nikdar dobili ne bodo. Velikega pomena bi bilo, da se truplo najde, ker je bil ponesrečenec zagrovan za živ-

ljenje pri »Riunione Adriatica« za vsoto 30.000 K. Vtopljenec je bil tudi ud beljaškega občinskega sveta.

k Zastrupila se je vsled zavžitja klobase rodovina Blankenhagen v Št. Vidu ob Glini. Štiriletna hčerka Flora je še tisti dan ponoči, t. j. 24. t. m., umrla, drugi otrok se je boril s smrtjo, pa so ga končno rešili. Uvedli so preiskavo.

k Vrat si je prerezal z britvijo, dne 27. t. m. v Špitalu ob Dravi davčni asistent Janžič. Bil je vesten uradnik ter se domneva, da je ta čin izvršil v zmedenosti.

k Povožen je bil od sani šolski učenec Prigel iz Vetrinja. Sani so mu zdrobile levo nogo, tako da so mu jo morali v celovski bolnišnici odrezati.

k Umrl je 25. t. m. v Št. Juriju pri Celovcu župnik č. g. Mihael Moschitz, star 86 let, rodóm iz Žabnice v Kanalski dolini. Pogreb je bil 27. t. m.

k V katoliško cerkev se je povrnil Henrik Pilz, stražmojster 6. huzarskega polka v Celovcu. Spreobrnjenca je podučeval vojni kurat g. Rafael Kozak, cerkveni obred se je pa vršil v vojaški kapelici.

k Radi detomora so zaprli deklo P. Adelbrecht iz Meiseldinga. Popolnoma zdravega novorojenčka je s konopcem zadavila ter ga v hlevu skrila v slamo. Orožniki so jo še tisti dan prijeli in odpeljali v zapor v Celovec.

k Izdelovalci kós štrajkajo v dveh tvornicah v Volšperku. Zahtevajo dvajsetodstotno povišanje plače in pa brezplačna stanovanja. Posredoval je že celovski socialno-demokratski državni poslanec Lukas in pa Tuller iz Ljubna, pa nista nič dosegla, ker imejitelja tvornic vsled slabe kupčije nista voljna povišati plačo.

k Deželni bolniški dom so odprli v Celovcu. Bolniški dom, enak sanatoriju, se nahaja na svetu deželnih dobrodelnih zavodov na šentvidski cesti ter ima 16 sob za vsprejem bolnikov. Dnevno oskrbovanje velja od 10 do 15 kron, kakoršno sobo si kdo izvoli. Vzporejmejo se bolniki vseh strok, razun nalezljivih bolezni. Bolniški dom je podrejen ravnatelju deželne bolnišnice.

POLITIČNI UMOR V GALICIJI.

Agitacija med Rusini za gališke deželnozborske volitve je zelo viharja. V Roznovu je bil pred dnevi napovedan starorusinski shod, da proglase kandidatoma Antona Huczulo. Radikalni Rusini kandidirajo tam poslanca dr. Trylowskega. Sklenili so da odstranijo Huczulo in njegovega agitatorja Bidolucha. Radikalce je nahujskal koncipijent Tarabas. Ko se je vračal Huczulo s svojim agitatorjem ponoči v Kolo-meo, so ga napadli ukrajinski radikalni kmeti. Huczulo so tako pretepli, da je bil odpeljan smrtnonevarno ranjen v bolniš-

nico, njegovega spremljevalca so pa ubili, in sicer je bil to radikalni agitator Tarabas, ki se je pridružil Huczulu. Po drugih poročilih so ubili kmeti Tarabo, ker je zapustil radikalce in prišel agitirat za starorusinsko stranko. Tarabasovo truplo so vrgli napadalci v vodo.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

Položaj v Lizboni se je tako poslabšal, da vsak trenutek pričakujejo revolucijo. Časopisi ne smejo objavljati komentarov o dogodkih. Vlada hoče vsak poizkus vstaje zadušiti s silo. Cenzura je tako ostra, kakor še ni bila. Republikanci ne smejo prirejati shodov. S silo prepreči vojaštvo vsako zbiranje po ulicah. Zaprli so veliko oseb. Odlični člani opozicije so internirani po stanovanjih. Ministrske seje so permanentne. Našli so mnogo orožja. Potrjena še niso poročila, da so namerali z bombami razrušiti javna poslopja. Kraljevo palačo so zelo zastražili. Število republikanskih pristašev narašča. Vsak dan pričakujejo, da prirede republikani vstajo. Vojaki so ponoči in podnevi pripravljeni. Policija ni zadostna in se zato gode umori in ropi.

† PARIŠKI KARDINAL RICHARD UMRL.

Dne 28. t. m. je umrl pariški kardinal Richard. Rojen je bil 9. marca 1819. Belleyski škof je postal 22. decembra 1871, dne 5. julija 1875 ga je imenoval papež Pij IX. za pomočnika pariškemu nadškofu, 8. julija 1886 je postal pariški nadškof, 24. majnika 1889 je bil imenovan za kardinala. Kardinal Richard je bil prvi, ki je nastopil proti modernizmu. V kulturnem boju je nastopal srčno in odločno. Velikanske ovacije so mu priredili, ko je izgnala vlada sivolasega nadškofa iz nadškofove palače.

ČEŠČINA PRI SODIŠČIH.

V Marijinih Varih so zborovali Nemci. Protestirali so, ker je izdalo marijinovarsko sodišče češko razsodbo.

»Hlas Naroda« poroča, da je z ozirom na pritožbo nekega odvetnika zavzel najvišji sodni dvor stališče glede na odklonitev čeških vlog po okrožnih sodiščih v Hebu. Češki Lipi po okrajnem sodišču v Šlusnavu. Razsodba se glasi, da mora hebsko okrožno sodišče sprejemati češke vloge in jih mora tudi rešiti češko. Enakopravna sta oba deželna jezika pred sodišči in oblastmi in z ozirom na § 19. drž. temeljnih postav.

Širite, naročajte „Slovenca“!

KOS. rjuh
najboljše vrste, brez šiva,
150 centimetrov široke
200 cm dolge K 14-50.
Tkalinca za platna in blazinčevina
Bratje Krejcar,
Dobruška, češko.
Vzorce in platnine in blazinčevino
brezplatno izposojamo.
Tudi za domačo
oblast.

IVAN PENGOV
podobar, izdelovatelj oltarjev itd.
naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim
predstojnikom in dobrotnikom, da je pre-
vzel znano 2795 52-8

podobarsko delavnico
umrlega g. **And. Rovšeka,**
Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem
vestno izvrševal svoj poklic in prosim za
zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela
pri rajnkem g. Rovšekcu pridobil sem si
toliko sprčnosti, da se bode v prihodnje
ravno tako solidno in kolikor mogoče po
nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Belo goriško vino
in kraški teran
iz lastnih vinogradov
prodaja od 56 litrov naprej M. Pipan
v Ljubljani, Zolokarjeve ulice šte. 9.

Zastoni
zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatnini, sre-
brnini itd. 2154 16
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapuclnska ul. 4. (Slavon.)

6 Grand Prix. **— Zdravniško priporočeno —** **6 Grand Prix.**

dvojnoslavno pivo
z varstveno znamko sv. Štefana.

Prav prijetna osvežitna pijača, obenem preizkušeno zdravilo proti nervoznosti, malo-
krvnosti, želodčnim in pljučnim boleznim, pomanjkanju spanja, pomanjkanju slasti itd. itd.
Kdor naroči 12 steklenic, jih dobi franco na dom. 102 8-6

Glavni zastopnik in glavna **lekarnar PICCOLI,** dvorni dobavitelj
:: zaloga za Kranjsko: :: v Ljubljani.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52--7
lekarnar Piccoli, Ljubljana
 Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz.
 1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane 2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekla 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6-60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujačo, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„Antirrhemon“ najboljši, bolečino ga- seče sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam.
 1 steklenica stane 50 h.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljši sredstvo za rast las, to je **Kapilor** št. II. Isti deluje da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim,

da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Jurisic**, lekarnar. Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

2728 II. 10-7

Prima trboveljski in dolenski

Kosovski premog
 Srednokokoski premog
 Orehovski premog
 Gruški premog

po najnižjih cenah — na cele vagone po premogokopnih cenah — priporoča lastnik premogokopov **J. PAULIN**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova ulica št. 3. 2737 12

Cerkveno opravo električna svetila

priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu

Leopold Tratnik
 v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27.
 Vedno velika zaloga. — Postrežba točna.

Pekarija s prodajalno in stanovanjem se da v najem.

Vprašanja na **g. Frana Bizjaka** c. kr. paznika v Idriji. 198 6-2

Oton Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer.

Kongresni trg 19.

Damski salon za pranje las; z najnovejšim „zrakosušilnim“ aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

Priporoča se nadalje v friziranje po najnovejših dunajskih in francoskih modah za plese, gledališča, koncerte in svatbe. 2782 19 10

Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospodskih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupuje po najvišji ceni zme-dene in odstrižene lase.

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidove

priporoča v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana, Stari trg šte. 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših čevljev.

2250 2 9

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Umetniške podobe klasičnih in modernih mojstrov, zgodovinske, pokrajinske, genre-slike in druge, v umetniško dovršenih okvirih ter v vsakršni velikosti in slogu. primernemu slogu pohištva in oprav imamo v veliki izbiri na razpolago.

Knjigovodstvo. I. del. Spisal Ivan Podlesnik. Vezano K 3-20. Prepotrebna knjiga, odlikujoča se posebno po prirodnih tabelah, je nujne važnosti za izobraževalna društva, čebelice, gospodarska društva in podobna, zlasti zato, ker je v slovenskem slovstvu edina v svoji vrsti po svoji točnosti in temeljitosti. Prvi pogoj vsakemu zdravemu podjetju je red in urejeno knjigovodstvo; obrtniki, trgovci, gospodarji, društva itd. naj sežejo po tej jasni in pregledni, vsakemu umiljivi knjigi.

Pouk zaročencem in zakonskim. Spisal župnik Janez Zabukovec. Vezano K 1-40. Praktično uporabljivost te knjige dokazuje že to, da se je izkazala druga izdaja za prepotrebno. Ker se v njej upošteva že najnovejši odlok v cerkvenozakonski zakonodaji „Ne temere“ in ker je pouk za zaročence in zakonske največjega pomena v modernem času, ko je treba v prvi vrsti moralno in socialno dvigniti družino, ki je temelj državi, je ta knjiga zlasti za duhovne pastirje neobhoden pogoj za uspešno pastoralno delovanje.

Malo življenje. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. (Ljudske knjižnice 4. zv.) Broširano K 1-—, vezano K 1-90. To knjigo priporoča priljubljenost pisatelja, ki kakor le malokdo umeva naše ljudstvo in se zlasti v tej povesti odlikuje po realističnem opisovanju kmečkih značajev.

Kobzar. Izbrane pesmi Tarasa Ševčenka z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjem; prevlel Abram Jos. (Leposlovne knjiž. 5. zv.) Broširano K 2-40, vezano K 3-60. „Kobzar“ največjega maloruskega pesnika se bo udomačil med Slovenci, ker je pričujoči prevod oskrbel najboljši strokovnjak v ukrajinskem slovstvu med Slovenci, Josip Abram, ki je prevodu dodal globokoumevanji slovstveni in življenjski uvod.

Mešani in moški zbor. I. zvezek. Uglasbil župnik Jakob Aljaž. K —60. Obsega Gregorčičeve: Domovini, Nvesti, Zveni mi, za mešan in Naša zvezda, Ujetega ptiča tožba, Soči, za moški zbor. — Te skladbe ne potrebujejo priporočila; gospod skladatelj sam skromen in priprost, umeva popolnoma posluh našega ljudstva, a ne da iz rok svojih umotvorov dokler niso popolnoma dovršeni. Zato pa tudi naši pevski zbori z veseljem segajo po Aljaževih skladbah. — Istotako priporočamo društvenim zborom tudi novo zbirko:

Venček narodnih pesmi, za mešan zbor. I. in II. zv. Harmoniziral Alojzij Mihelič. Oba zvezka K 1-—.

Lavr-tanské litanije. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K —40.

Litanija presv. srca Jezusovega. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K —40. — Te litanije se držijo popolnoma novega cerkvenega besedila; prirejene so za mešan, kakor tudi samo za moški ali samo za ženski ženski zbor. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkotni in priprostosti pravi umotvor, nam jamči ime velezaslužnega gospoda skladatelja.

Dom in Svet za leto 1908. Celoletna naročnina K 10-— S tem letnikom se je „Dom in Svet“ povzpela visoko nad vse leposlovne liste, zavzema pa tudi častno mesto v vseh slovanskih publikacijah te vrste. Kar bo najbolj potegnilo naše berivaželjno občinstvo na letošnji „Dom in Svet“, je povest

ljidskega pisatelja dr. Detele: „Rodeljubje na deželi“. Na višini je tudi ilustracijski del „Dom in Sveta“, prvo številko diči dovršena umetniška priloga, ki bo tudi v prihodnjih številkah.

Herder's Konversations-Lexikon. III. Aufl. 8 vezanih zvezkov v originalni polfrancoski vezbi, (S tekstom, risbami, slikami in tabelami. Vsak zvezek 1700—1900 strani s polstranskimi predali.) Cena K 120-— Vsebinska tega naučnega slovarja so: Kratkost sestavkov, (Mayerjev in Brockhausov slovar imata vsak po 17 zvezkov) točnost, preglednost in zanesljivost, jako nizka cena. Kdor ima stari Meyerjev ali Brockhausov naučni slovar in si želi oskrbeti najnovejši Herderjev konverzacijski leksikon, ta ju lahko izmenja in se mu zato vračuni pri izmenjavi za Mayerjev ali Brockhausov leksikon kateregakoli 28-8 K Za starejšo izdajo Herderjevo in pa Manzov ali Piererjev leksikon 12 K.

Illustrierte Weltgeschichte. — Widmann Fischer, Felten. 4 vezani zvezki K 60-—. Kdor si ne more nabaviti obširne Weissove „Svetovne zgodovine“, temu bo pričujoča ilustrirana svetovna zgodovina izborna služila, ker se odlikuje po pregledni kratkosti, trenostjo in zanimivostjo. Slike, umetniške priloge in facsimili stoje na višini časa.

Die Frauenfrage. Spisal P. Augustin Rösler. Broširano K 9-60; vezano K 11 28. Slovito delo strokovnjaka v ženskem vprašanju je nekako protidelo proti znani Beblovi „Die Frau“. Knjiga je zbudila veliko pozornost tudi v nasprotniškem taboru, zlasti pa med socialno demokracijo. Pripravljajo se prevod v vse svetovne jezike. Izčrpana je vsa, stara in moderna literatura v tem vprašanju. Temeljnost se družijo z zanimivim osvetljevanjem vseh tozadevnih problemov.

Die Gewerbeordnung. Textausgabe mit Berücksichtigung aller durch die bisherigen Novellen, einschließlich des Gesetz vom 5. Februar 1907 vorgenommenen Abänderungen und Ergänzungen. Herausgegeben von Dr. Laurenz Gsetzner. Broširano K 2-40. Kdor hoče proučevati obrtno zakonodajo, mora seči po tej najnovejši izdaji. Zlasti pa je praktičnega pomena in vporabljivosti za obrtni stan, ki se izkuša dvigniti in uveljaviti svoje težnje.

Novi vinski zakon, tiskan na kartonu, 70 vin.

Kritična razprava o lurskih dogodkih. I. — III. del. Spisal dr. Jurij Bertrin. Cena: vsi trije deli broširani K 4 40. Knjiga je temveč važnosti, ker se bo ravno letos obhajal jubilej slovite lurske božje poti. Strokovnjak obravnava po strokovnjaških izkazih in zapiskih o čudežih v Lurdi in doprinaša neizpodbojne dokaze o njihovem nadnaravnem značaju. Pridigarji, kateheti in apologetje bodo v njej našli neizčrpni vir za obrambo vere.

Die Geschichte meines Lebens von Helen Keller. 35. Auflage. Vezano K 7-80. Noben pedagog ne bi smel te knjige, ki je izšla že v 35. izdaji pogrešati. Razvoj slepe in gluhe deklice, ki je po izvanredni vztrajnosti in mojstrski vzgoji tako daleč povzpela, da vzlic pomanjkanju poglavitnih čutov zamore pohajati vse učilisce in ondi dobro napredovati, je za pedagoga velepoučen.

Der heilige Franz von Assisi, von Johannes Jörgensen. Ein Lebensbild. Vezano K 7-20. To je najboljša knjiga znanega danskega konvertita in risatelja. Brezdvomno bo našla globoki odmev v naši dobi, ki tako radaproučuje zlasti frančiškansko dobo v Italiji in njen svetovni pomen za povzdigo religioznega življenja.

Ars sacra. Blätter der heiligen Kunst. 20 Kunstblätter mit Text in Grossquart. K 3-—. Čuditi se mora vsakdo, kako je po tako nizki ceni mogoče tako umetniško opremiti knjigo, kakor je pričujoča. Vsebuje 20 umetniških reprodukcij najslavnejših klasičkov (Michelangelo, Dürer, Fra Angelico da Fiesole, Raffael itd.) nabožne vsebine. Vrednost knjige povečuje ascetično besedilo, pridejano vsaki podobi.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.